

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyom-
dájában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vármegyei közgyűlés.

Öllehet a küszöbön álló nagy dologidő és a márnapi ünnep miatt, de talán a vigíliai bűjt miatt is, a megjelenésben sokan feszélyezve voltak: mégis megjelent a rendszerint néptelenebb nyári közgyűlésen számos gazda és kivált sok honorációr, mintegy száz vidéki képviselő. Hozzájárult a szokottnál gyéribb részvétel okaihoz az is, hogy az ösztövért tárgysor nem sok szórakoztató, vagy idegcsiklandó témát ígért.

Ily előzmények után hasznosnak találjuk e helyen mintegy éleesebben kiemelni egy pár oly mozzanatot, mely alább, a tárgyilagos krónikában, talán a saját súlyát s jelentőségét kellőleg nem biztosíthatná.

Ilyen idea volt mindjárt az alispáni jelentésnek azon pontja, melyben a megye közönségét július 3—4-ikére a palánkai vetőgép-versenyre, majd nyomban a július 17-én Hegyesen leleplezendő honvéd-emlékszobor ünnepélyes felavatására, rokonszenves és hazafias indokolással meghívja. Elvárható, hogy akit akár vagyona, akár a közbizalom a törvényhatósági képviselőbe emelt, ezen előnyös kitüntetésért a közügyeket ne csak személyes érdekkörében, hanem általános, különösen kegyeletes és nemzeti alkalmakkor is támogassa, annál inkább, mert közönségünknek ilyen jellegű igénybevétele nagyon ritkán fordul elő és mert valóban éppen a törvényhatóság képviselőit esnek a legnagyobb rész az országos elítélésből, ha a helyes szoborleleplezés nem találja elég nagyszerűen kiadni.

Olyan idöket élünk, hogy a reprezentációért néha egy kicsit áldozni is kell s azon egyének, akik ezt még nem érzik, nem méltók a közbizalmi helyekre.

Jól esett egy rakás községi építkezési engedély kérését látni. Mindenesetre a fejlődő kulturális érzék tanúsága az, hogy a községházak, jegyzői lakok — és aminek legjobban kell örülni — az iskolák egyre-másra korszerűbb kényelemmel kezdenek szerepelni. Ahol az ilyen helyes formák már megvan, ott bizonyára a tankötelesek szemmel tartása és az elemi tanügy fontosságának elismerése is minél előbb meg fogja a maga áldásos gyümölcseit teremni.

Nagy jelentőségű és sokak érdekeit érintő szabályrendelet lesz az is, mely a jövő közgyűlésig a községi képviselők s az iparkamara és ipartanács meghallgatása után az ipartörvény 50-ik szakaszának módosítását fogja tartalmazni. Volt már módunk e helyen a kérdést elemezni, még akkor, midőn az ipar-kereskedelmi miniszterium a számos panasz hallatára elvileg kimondotta, hogy a fenti szakasz azon részét, mely a vidéki iparosokat a hetipiacokról kizárja, módosítani szükséges. Vítás ügyet szabadelvűbben nem is tárgyalhatni, mint ahogy a miniszterium ezen iparügyet felfogta. Ugyanis mellőzött minden általános intézkedést; ehelyett teljesen az érdekelt körökre hagyta a döntést, hogy mindenütt a fenálló tapasztalatokhoz képest maga a község közvetlen körében állapítsa meg, vajjon a lakosság érdekeinek mi felel meg jobban: az-e, ha a vidéki iparosok a piacról kizáratnak, vagy az, hogy oda-bocsájtatnak. Sőt amilyen megy a rendelet a szabad kéz engedélyezésében, hogy egyenest kijelenti, miszerint az iparágak között is szabad különbséget tenni, lehet egyiket beereszteni, másikat kizárni a piacról.

Anélkül, hogy az egészséges szabad verseny pedans ellenségeinek látszani akarnánk, nagyon kell kérnünk a döntő községi köröket, hogy ezen kérdés tanulmányozását ne tekintsek holmi könnyen elúthető apróságnak.

Hiszen itt tulajdonképp az összlakosság és iparoság érdekeinek büles összeegyeztetéséről van a szó és ha nem elég elővigyázattal tesznek javaslatot, akkor vagy egyik vagy másik irányban könnyen igazságtalan intézkedést provokálhatnak. Mert a helyben lakó legtöbb iparosnak természetesen mindig fájni fog, hogy konkurenciát éresz-

tenek a nyakára; viszont pedig a lakosság sínyli meg, ha a szabad versenytől elzárva, kénytelen magát a helybeli, sokszor silány forrásokból ki-elégíteni vagy minden csekélységért vidékre szaladni, holott azt helybe szállítva is megkaphatná.

Minden érdek bizonyára nem lesz kielégítve, de kölcsönösen könnyű lesz a vigasztalódás, ha a vevő és iparos meggondolja, hogy egymástól boldogulnak, egymásért szenvednek.

Ugyanezen rendelet parancsolja, hogy a faluzó gyolcsos tótokat minden piacon meg kell tűrni. Ugyanezen privilégiumos atyafiak mint egy rég lejárt, kiváltságos kornak alkalmatlan maradványai, valami nagy népszerűségnek nem örvendenek. Hiszen csak nem lelkesülhet értük az a kereskedő, akinek orra előtt elhorgásszák a fogyasztó közönséget. Azonban tudva, hogy ezen kiváltság nélkül meg nem élhetnének, ha nem is szívesen, de megnyugszunk abban, hogy házaljanak tovább is. Annyit azonban mindenesetre tegyen meg a vármegye ipartanácsa, hogy midőn a szóban forgó piacozási szabályrendeletet fölterjeszti: el ne mulassza kellő hangsúllyal szorgalmazni a magas kormánytól azt, hogy ezek a tótok egyedül és kizárólag hazai iparcikkkel való házalásra utasíttassanak, s e részben olyan ellenőrzés alá essenek, hogy a kihágókat érzékeny bírság sújtsa. Ezen kikötés nélkül a hazai ipar pártolásaért elhangzó sok toaszt inkább gúnyhoz, mint komolysághoz hasonlít.

A közgyűlés tárgysora.

Elnöklő főispán ur ömeltósága a jelenlevőket üdvözölvén, megnyitja a közgyűlést.

A tárgysor első pontját most is a közgyűléssel hallgatott alispáni jelentés képezte, melyet legközelebb egész terjedelmében lesz szerencsénk közölni.

Az adófelsőzlamlási bizottság alelnökévé Széchényi Jenő képviselő nevezetett ki.

A megye szervezéséről szóló szabályrendeletre néhány apró megjegyzést tett a miniszterium; nevezetesen a rendes díjok kinevezési jogát a főispánnak kívánja fenntartani stb. Ezen változások kiigazítása után újból fel fog terjeszteni jóváhagyás végett.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium leirata, az ipartörvény 50. §-ának módosítása végett, közölni fog a községekkel, hogy ők mondjanak véleményét, hol, mennyiben szükséges idegen iparosokat a hetipiacokon megtiltani.

Kovács Bélának, a rigyei gyógytárért szóló kérvénye, tekintettel a vaskuti és sztanisicsi patikák érdekeire, nem pártoltatik.

Az üresedésben levő arvaszéki alpenztárnoki állásra kandidálókul megválasztatnak: Pletikoszits Sándor, Látinovits Pál, Trischler Xav. Ferenc; kineveztetek: Látinovits Ernő, Széchényi Jenő, Jusits Lajos. Kandidáltatott s egyhangulag megválasztott az egyetlen folyamodó, Jakobsits János.

A temesvári postagazgatóságnak, a faluzó levélhordói intézmény behozatala iránti átirata, közölni fog az érdekelte községekkel s amennyiben az intézményt pártolják, életbe fog lépteteni.

A Zenta városában választás útján betöltendő adóügyi s levéltárnoki állások céljából egybehívandó közgyűlésre helyettes elnökül Schlagetter Gyula főügyész küldetik ki.

Pummer Tóbiás elhunyt esataaljai tanító özvegyének nyugdíja 301 frt 70 krban állapítatik meg.

A máshová helyezett 10. helyett érkező 4. huszár-erred egy-egy százada Temerinben, Veprovácon, Dorozslon és Gákován fog elhelyeztetni.

Alispáni előterjesztés a marhabajtó-utaknak újból megállapítása iránt. A marhabajtó-utak újból kijelölteknek.

A megyei gazdasági választmányának előterjesztése Mikovits Kálmán járeki lakos által kérelmezett bánatpénznek kiadása iránt. Méltányosságból kiadatik.

Alispáni előterjesztés a helypénzszedésnek újból megállapítása iránt. A legközelebbi közgyűlésen az ipartanács véleményének felhasználásával fog intézkedés tétetni.

A megyei árwapénztár 1886. évi számadása. Jóváhagyatik, a felmentvény a szokásos fentartásokkal megadatik.

Gardince község képviselő testületének a jegyzői fizetés felemelése tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Moholy község képviselőtestületének az ottani hajóhidra megszavazott 150 frnyi összeg tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Létics Milos tiszaföldvári lakos felbuzása az ott felállítani szándékolt 4-ik iskola iránt hozott képviselőtestületi határozat ellen. Felebbezés eljettén, a községi határozat jóváhagyatik.

Káty község képviselőtestületének Staity Jovan ottani lakos részére ajándékozott házhely tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Káty község képviselőtestületének Rakits Milos ottani lakos részére ajándékozott házhely tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Hegyess község képviselőtestületének Karsai Mihály végrehajtó részére megszavazott 50 frnyi jutalomdíj tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Hegyess község képviselőtestületének a jegyzői hivatali személyzet fizetésének felemelése tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Pivnica község képviselőtestületének f. évi március hó 30-án 1. sz. a. az epres-kertész fizetésének felemelése és a községi gyepmester fizetésének megállapítása tárgyában hozott határozata. Jóváhagyatik.

Gara községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése. Jóváhagyatik.

Baracska községének az ottani felelős örökkel kötött szerződése. Jóváhagyatik.

Petrovác, Kiszállás, Krusevlya, Sztanisics, Csonoplya, Uj-Szivac, Keryaja, Bezdán, Kolluth, Gákova, Deszp.-Szt.-Iván, Jankovác, Bogojeva, Kulpin s a t. községeknek a képviselőtestület közgyűléseinek számáról és idejéről; Petrovác, Szeghegy, Zsablya, Bogojeva, Jankovác, Almás, Mélykút, Uj-Szivac, Gákova, Bezdán, Sztanisics, Nemes-Militics, Krusevlya, Kolluth, Keryaja, Csonoplya, Ó-Szivac s a t. községeknek a képviselőtestület közgyűléseinek tanácskozási ügyrendjéről; Deszp.-Szt.-Iván, Szeghegy, Jankovác, Bogojeva, Nemes-Militics, Krusevlya, Ó-Szivac, Uj-Szivac, Csonoplya, Keryaja, Kolluth, Bezdán, Gákova, Sztanisics, Kulpin s a t. községeknek a község kötelekibe való felvétel után szedhető díjakról alkotott szabályrendeletei. E szabályrendeletek részint jóváhagyattak, részint pótlás végett utasításokkal visszaküldettek.

Polyák András és társai, nemkülönbön Tosaki Lázár és társai madarasi lakosoknak a Madarass község képviselőtestület által a legeltetési díj megállapítása tárgyában hozott határozata ellen beadott fellebbezésük. A községi határozata feloldatik s új méltányos díjszabás megállapítására utasítatik; ellenben a jövő évi költségvetésben tetszése szerint új díjszabásokat vehet fel.

Rédei Lajos Bajmok község jegyzőjének az ottani képviselő testület által az adókövető bizottsághoz a község részéről részt venni hivatott egyének kirendelése iránt f. évi május hó 19-én 10. szám alatt hozott határozat elleni felfolyamodványa. A határozat megsemmisítetik.

Szalay Frigyes Karavunkova község nyugalmazott jegyzőjének az ottani község képviselőtestület által a község ellenében különböző címeken támasztott követelése ki fizetésének megtagadása tárgyában f. évi 5. sz. alatt hozott határozat elleni felfolyamodványa. Bizottságilag fog megvizsgáltatni a kölcsönös igények jogosságát, határozat azután hozatik.

Sztanisics, Cservenka, Torzsa, Gara, Prigl.-Szt.-Iván, Felső-Szt.-Iván, Filipova, Ó-Morovica, Lok, Csürog, Kúla, Hódságh, Titel, Alsó-Kovil, Felső-Szt.-Iván, Kovil-Szt.-Iván, Vilovo, Goszpodince, Zsablya, Nádaly, Kupuzina községeknek 1874—1887-ik évi közpénztári és egyéb alapokról szóló számadásai, illetőleg költségvetések. Jóváhagyatnak.

Mélykút község 1885-ik évi árvtári számadása. Jóváhagyatik.

A csuroghi ev. hitközségnek 400 öl temető átengedése jóváhagyatik.

Kúla község képviselőtestületének abbeli kérelme, hogy az ottani megnevezett úrbéri pénztárért szavatosságot tovább ne viseljen, mint teljesíthetetlen, elutasítatik.

Zenta városának a tűztornya építése az előirány-zathoz képest csak a jövő évben engedtetik meg; addig is köteles két fuvarost a tűzoltók rendelkezésére bocsájtani.

Zenta városának abbeli határozatát, hogy a polgármester lemondását nem fogadja el, Flesch Józsefnek felfolyamodása elvetésével, tudomásul veszi annál inkább, mert egy állás csak a lemondás elfogadása által tekinthető megürültnek.

Ó- és Uj-Soóvé a külai szolgabírói járásból az újvidékibe, Deszpót-Szt.-Iván pedig az újvidékből a külai járásba esatoltatik a szabályszerű formák mellett.

Déronya község házat vesz iskolának. Jóváhagyatik. Ó-Futtak 5000 frtot szavaz meg jegyzői lakra. Jóváhagyatik.

Rác-Militics iskolát épít. Jóváhagyatik.

Alispán ur a közgyűlési nagyterembe két csillár és tizenhét gyertyatartót vesz megtakarított pénzből. Jóváhagyatik.

Déronya község házat épít. Jóváhagyatik.

Petrovoszellónak 1502 frt 10 kr. behajthatlan közmunka leiratik.

Purda András elhalt öröllő nejének 80 frt nyugdíj jár.

Tessényi Endre új-verbázi jegyző özvegyének 500 frt nyugdíj folyósítatik.

Nicolits Jánosné nyugdíja csak január elsejétől fog utalványoztatni.

Munk Adolf orvostudor oklevele meghirdetetik.

Mélykút arvaszámadása 1885-ről jóváhagyatik.

A petrovoszellői járásörben vallott alesperesi ügyvéd Balogh Pál megbízása tudomásul vétetik.

ELŐFIZETÉSRE FELHÍVÁS

„BÁCSKA“

X. évfolyamára.

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Néptanítók számára:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

Előfizetési pénzek Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatásos vállalatának küldendők.

Hírek.

Kinevezés. Főispán ur Oméltósága Vibrál József és Mezey Imre szolgabírákat tiszteletbeli főszolgabírákká, Dekker Pál közigazgatási gyakornokot pedig szolgabíróvá nevezte ki.

Papszentelés volt f. hó 24-én Kalocsán. Ez alkalommal vármegyénkbeli szepességi Pályakövits Lajos szolgabíró, Barics János bikityi, Dulosy Jenő ó-kanisai, Pfaltz Jakab apatini, Schmier József szolgabíró, Szabados Pál ó-kanisai végzett teológusok szenteltettek föl.

Adminisztrátor. Sarffenberger Ádám, bajai hitelmező, a báthmonostori plébánia ideiglenes ellátásával megbízott.

Évzáró ünnepélyt tartotta szerdán d. e. a helybeli áll. főgymnasium tanuló ifjúsága. Az ünnepély előtt az ifjúság a rom. kath. templomba ment, ahol isteni tiszteletet hallgatott. A templomból a főgymnasium tornatermébe vonult az ifjúság, ahol az iskolai dalárda bevezetésül és záróadalok hazafias dalokat zengett, közben pedig az intéző igazgatója kiosztotta a jutalmakat s a szünidő helyes felhasználásáról beszélt az ifjúsághoz. Ezután kiosztották a bizonyítványokat és az ifjúság szétszéledt a szülőháza minden irányában. Közönség szép számmal volt jelen az ünnepélyen.

Csütörtökön d. e. voltak a kereskedelmi és ipariskolában az évzáró vizsgálatok. Zsulyevits igazgató úr a vizsgálaton jelen volt szakférfiak részéről fáradhatlan buzgalommal egyhangú dícséretben részesült. Kitűnő elemetelért 10—10 frtos jutalmat nyertek: Sohr Mária, (a Weidinger S. és Zs. cégnél alkalmazásban) Ocskay Lajos, (Gergurov Szreduje fűszerkereskedőnél) Altvatter Pál, (Gergurov és trs. vaskereskedésében) és Ergh Béla, (Sztřílich Zsiga fűszerkereskedésében).

Adakozás. Ungár József Ó-Morovieáról 2 frtot küldött a „Pesti Hírlapnak“ a dunaszerdahelyi tűzkárosultak számára.

Halálozás. Bulkeszről írják f. hó 28-iki kelettel: Rapp Károly, közbeesülésben álló polgártársunk, f. hó 25-én 77 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe a közönség összes lakosságának mély részvétele mellett. A sirkeretben Ilgen ev. káplán emelkedett beszédet tartott, méltatván az elhunyt érdemeit. A megboldogultat egy nővérén kívül 14 gyermek, 28 unoka, 12 dédunoka és számos rokon és jóbarát siratja. Béke lengjen porai fölött!

Instructor. A jövő tanévre egy negyedik osztályba járó, jeles előmeneteli tanuló alkalmazást keres instructori minőségben valamely uri család gyermekei mellé. A feltételeket a szerkesztőnél tudhatni meg.

Harkányon a fürdő vendégek száma 727, az átutazó vendégek száma mai napig 2140 személy.

A dohányjövődék és a vasművek kezelése. Az imént lefolyt dohányjövődéki enquetnek, az volt a célja, hogy a dohányjövődék jövedelmezésének emelése végett ajánlott módokat fogja bíráló alá. A tanácskozmány a javaslatokat legnagyobb részben elfogadta, melyek egyébként leginkább a még mindig virágzó csempészet megakadályozása körül forogtak. Ezután arról is szó volt, hogy az ellenőrzésnél ezentúl ne csak a pénzügy-orségi közegek, hanem más állami és municipális közegek is közreműködjenek. E rendszabály helyes alkalmazásáról a dohányjövődéknek 3 millióval való emelkedését várják. A monopól bérbeadása azonban — dacára némely lap hírének — még csak szóba sem került. A pénzügyminiszterium kebelében mindenesetre fölmerült, egy bérbeadási terv, de ez nem a dohánymonopóliumra, hanem az üzemben álló állami vasművekre vonatkozik. A miniszterium ugyanis azt hiszi, hogy bérbeadás útján ezen vasművek a budgetet jelentékenyen javítanak s e mellett a hazai iparra is kedvező hatást gyakorolnának.

Ajánlkozás. Egy intelligens fiatal ember, ki jegyzői irodában már több évig dolgozott s e téren nagy gyakorlattal bír, alkalmaztatást keres szerény feltételek mellett. Bővebb felvilágosítással a szerkesztőség szolgál.

Csantavér község képviselője f. é. június hó 25. napján tartott közgyűlése alkalmával szép tanujelét adta nemcsak aldozatok készítésének, de benső ragaszkodásának is, melyet a község közszerepében álló aljegyzője Szokola Gyula irányában tanusított. Ugyanis nevezett aljegyzőnek fizetését egyhangú határozat alapján 240 forinttal emelte s eddigi működéséért az ülés alkalmával köszönetét nyilvánította. Ezután Basch Herman községi képviselő tolmácsolta a község ragaszkodását s szeretetét, melyet az ernyedetlen szorgalmu, tapintatos és szakavatott községi aljegyző irányában mindenki osztatlanul érez. Szokola Gyula aljegyző e tündető bizalmat meghatósságtól remegő hangon megköszönte s nevezett aljegyző életével az ülés feloszlott.

Eljegyzés. Weisz Béla, helybeli kereskedelmi ügynök, jegyet váltott Szegeden a kedves Koch Juliska kisasszonnyal.

Hymen. Besseney Kálmán, a kulai magy. kir. adóhivatal derék pénztárnoka, f. évi június hó 28-án vezette oltárhoz Nagy-Beeskereken Konkoly Berta kisasszonyt, Konkoly Imre kedves s szelleműs leányát.

A bács-bodrogh megyei választásokra vonatkozólag írják a „N“-nek, hogy a kormánypart nevezett megyében a mostani választásoknál nagy hódítást tett. Míg 3 év előtt ugyan a megye 13 kerületből választott 6 szabadelvű, 3 mérsékelt ellenzéki, 1 párton-

kívüli, 2 függetlenségi és 1 nemzetiségi párti képviselőt, most van a megyében 2 függetlenségi, 10 szabadelvű-párti képviselő és egy kerületben a szabadelvűpárt és függetlenségipárt jelöltjei közt pótválasztás lesz. A mérsékelt ellenzék és a nemzetiségek e vármegyéből teljesen ki vannak verve. A kormánypart e győzelmét előmozdította maga — Apponyi Albert gróf is. O Bácsvármegyét és Zombor városát már második otthonának tekintette, évenként egy párszor ellátogatott oda; a pártjához tartozó képviselők nem is merték másképp kerületeikben megjelenni, ha Apponyi gróf nem kísérte őket. A megyei ellenzék vezetési a legszűkebb körü értekezletet se merték anélkül megtartani, hogy Apponyi gróf ne legyen ott jelen. E sok látogatás folytán Apponyi gróf mindennapivá vált és eloszlott a nimbus. Eszrevette ezt ő maga is, de ezt azzal gondolta kireperálni, hogy utcai kortessé vált; maga szedte össze az utcákon a választókat az egyes községekben, maga vezette azokat a választás színhelyére, maga volt ott bizalmi férfiú; s ez adta meg neki a kegyeleműdést. Apponyi sehol se szenvedett oly vereséget, mint Bács-Bodroghmegyében. Megverték őt Apatinban, hol Bittót léptette fel, hol ő volt a főkortés és bizalmi férfiú. Megverték Zomborban, hol a mult választás alkalmával Mártonfi, a volt főispán, egyhangúlag megválasztott. Megverték Verbáson, a hol kijelenté, hogy bárkinek szabad lenni képviselőnek, csak Pulszky Ágostonnak nem. Megverték Rígyicán, ahol kebelbarátját Hevessy Bertalant léptette fel. Megverték Hódsághon, hol, habár az a multban a mérsékelt ellenzék kerülete volt, jelöltet se mert fellátni. És így kivertek őt és pártját az egész vármegyéből.

Külán f. é. jun. 24-éről 25-ére, a most legközelebbi éjjelen át, ismeretlen tettesek 6—7 helyen is betörték, több-kevesebb értékű árutárgyakat s csekélyebb pénzösszegeket eloroztak, nagyobb-kisebb károkat okozván az inkább malitovnas bravour-tempónak jellegzetes betöréseik által. A nyomozás folyamatban van.

Vasárnap kisbári Kiss Ferenc függetlenségi képviselőjelölt lent járt az ó-beesői választókerületben Csávolszky Lajos és Lukáts Gyula képviselők társaságában. Temerinben s Bács-Földváron tartottak beszédek a választókhöz. Miután a szerbek egy szál Poppovics mellé csatlakoztak s a magyarok közül is sokan inkább őt, a régi ismerőst, mint az új ismeretlent óhajták, biztosra vehető, hogy újból is ő nyeri el immár negyedikben a mandátumot.

Hihetetlen, de mégis igaz, hogy az u. n. zombori korzóinak esti felöntözése éppen az érdekelte háztulajdonosok szűkkeblésége folytán tovább nem teljesíthető. Ugyanis a fentdicsért házi urak ama városi szolgáknak, kik az öntözéssel megbizva voltak, eltiltották a kútvizet hordást. Ezután tehát megint porban fognak sétálni. (Egy sétáló.)

Himen. Koleszárovs János helybeli főmolnár eljegyezte a kedves Trucz Emma kisasszonyt, Trucz Béla kedves polgártársunk leányát.

Értesítő. Vették a zombori állami főgymnasium XV. évi Értesítvényét az 1886/7. tanévről. Tartalma: Az iskolai énekintézet jelentősége, Bergmann Ágosttól. — A mondat, Daniellovits Kálmántól. — Személyzet. — Tanterv. — Írásbeli dolgozatok. — Egyleti élet az intézetben. — Tanszerek és gyűjtemények gyarapodása. — Gymnasiumi ösztöndíj-alapítványok. — Evközben érkezett fontosabb rendeletek. — A tanintézet ez évi története. — A tanulók érdemsorozata. — Statisztikai táblázatok. — Ösztöndíjak és jutalmazottak. — Ertesítés a jövő tanévré.

Közgyűlés. A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatóságának f. évi június hó 28-án kelt határozata folytán, a f. évi július hó 16-án d. e. 9 órakor a városláza termében megtartandó rendkívüli közgyűlésre az érdekelteket meghívjuk; kérjük egyuttal, hogy ha ezen rendkívüli közgyűlésen résztvenni óhajtanak, sziveskedjenek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, az alapszabályok 17. §-a értelmében 8 nappal a közgyűlés előtt, azaz július hó 9-ig bezárólag a bank pénztáránál letéteményezni. A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága. Napirend: 1. Igazgatói javaslat a zombori kereskedelmi és iparbank intézeti házának felépítése tárgyában. 2. Hitelező bizottság választása.

Jótékonyaság. Kalocsáról egy névtelen adakozó négy száz forintot küldött a zárdai kápolna fölszerelésére. A nemes tett önmagát dícséri.

Városi közgyűlés 1887. év jun. 30-án. 1. Belügyminiszteri intézvény a 400,000 frtos kölcsön tárgyában és a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata ezen miniszteri rendelet végrehajtása iránt. A szükséghez képest apró részletekben fog fölvetetni oly pénzügyi intézvényt, amely e feltételre hajlandó. 2. Belügyminiszteri intézvény a vágóhid építési költségeinek fedezésére felveendő kölcsön tárgyában. Az építési pályázat ki fog iratni. 3. Belügyminiszteri intézvény a vízvezető árok kifalazása tárgyában. A miniszterium előbb a lejtmerészt sürgeti. Határozatba megy, hogy a városi mérnök szeptemberig a rendelet kivétel iránt érdemleges javaslatot tegyen. 4. Vallás-és közoktatásügyi miniszteri intézvény a Falcione-féle ösztöndíjnak Juhász Árpádnak történt adományozása és ezen alapítvánnyal két új állomás szervezése tárgyában. Tudomásul vétetik. 5. Közmunka-és közlekedésügyi miniszteri intézvény a közmunkaszabályrendelet jóváhagyása tárgyában. Jóváhagyatik. 6. Belügyminiszteri intézvény a tisztviselők, segéd-, kezelő- és szolgaszemélyzet nyugdíjintézete alapszabályainak jóváhagyása tárgyában. Miniszterileg jóváhagyatik s a képviselő részéről nyugdíjbizottsági tagokká megválasztottak: Barthal József, Schöffner József, Lallosevits Jásó, Zsivanovits Samu, Falcione Gusztáv, dr. Spitzer Mór. 7. Belügyminiszteri körrendelet az árvízkarosultak részére adandó segély tárgyában. Száz forint adomány megszavaztatik. 8. A városi tanács előterjesztése a kórházalapot illető behajthatlan követelések leírásba hozatala iránt. 393 frt 75 kr leiratik. 9. A városi tanács előterjesztése a városháza átalakítása és a hivatalos helyiségek kibővítése tárgyában. Kiadatik a gazdasági építő választmánynak megfelelő javaslattal végett. 10. A jogügyi bizottság javaslata a szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában. A házipénztári végrehajtó és rendőrhadnagy munkakörével megoldatik. A színházat illetőleg ugy az anyagi, mint a szellemi vezetést a színházi bizottság fogja javaslatba foglalni s beterveztetni. 11. A jogügyi bizottság javaslata a kövezési alapot megillető behajthatlan követelések leírásba hozatala iránt. Leiratodik. 12. A pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a

színház-szálloda bérbeadása tárgyában. A bérlet három évre nagy többséggel 1600 frton helyben hagyatik. 13. A pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a városi földeknek az 1888-ik évben leendő hasznosbérbe adása iránt. Elfogadtatik.

Hirdetmény. Az 1876. évi XVIII. t. c. 2-ik §-ának rendelkezése folytán, Bács-Bodrogh vármegye központi választmánya részéről ezennel közlhirre tétetik: Míszterint ezen vármegye összes országgyűlési képviselő választóinak ideiglenes névjegyzéke a központi választmánya székhelyén, Zomborban, a vármegye-palota nagyszobájában, az egyes községek választóinak ideiglenes névjegyzéke pedig az illető községben a község-házánál, Vajszka-Bogyán körjegyzőséget képező községekre nézve pedig a körjegyzőség székhelyén, Vajszkan, f. évi július hó 5-ik napjától bezárólag ugyanazon hó 25-ik napjáig mindenki által megtekinthetős végett közszemlére ki lesz téve; továbbá, hogy az 1874. évi XXXIII. t. c. 44. §-a értelmében az ideiglenes névjegyzék ellen saját személyét illetőleg bárki felszólalhat, és mindenkinél jogában áll, azon választókerületben, melyhez tartozó, valamely község névjegyzékébe felvétetett, bármely jogtalan felvételt vagy kihagyást miatt a névjegyzék ellen ugyancsak f. évi július hó 5-től bezárólag ugyanezen hó 15-ig Bács-Bodrogh vármegye központi választmánnyához írásban intézendő és azon község előjáróságánál, — Vajszka-Bogyán községekre nézve a körjegyzőnél — benyújtandó felszólamlással élni, melynek névjegyzéke ellen a felszólamlás történik. A választási törvény 45-ik §-a értelmében mindenkinél a község előjáróságánál, illetőleg a vajszkai körjegyzőnél benyújtott felszólamlásokat megtekinteni jogában állván, ugyanazokra f. évi július hó 16-tól bezárólag ugyanezen hó 25-ig mindenki, ki felszólalni jogosítva van, azon község előjáróságánál, melynél a felszólamlás benyújtott, ezen felszólamlásokra vonatkozó észrevételeit Bács-Bodrogh vármegye központi választmánnyához intézve nyújthatja be. Az ezen záros határidők alatt netalán benyújtott felszólamlások, ugy az ezekre tett észrevételek felett Bács-Bodrogh vármegye központi választmánya az 1874. évi XXXIII. t. c. 48. §-a szerint f. évi szeptember hó 1-től ugyanezen hó 20-ig hozandja meg határozatait, és azokat a most idézett törvény 49. §-ának rendelkezéséhez képest f. évi szeptember 20-tól ugyanezen hó 30-ig bezárólag közszemlére a vármegye-palota kistermében kiteendő. Az ezen határozatok ellen netalán beadandó és a m. kir. kuriához írásban intézendő felebbezések Bács-Bodrogh vármegye alispánjánál, mint a központi választmánynak törvény szerinti elnökénél, a határozatok kitételét, illetőleg kézbesítését követő 10 nap alatt nyújthatók be. Bács-Bodrogh vármegye központi választmánnyának Zomborban, 1887. évi június hó 30-án tartott üléséből. Schmausz Endre s. k., mint a kp. elnöke. Hauke Imre s. k., mint a kp. jegyzője.

Jótékonycélú előadás. A topolyai állandó műkedvelői társulat által 1887. évi július 2-án, azaz szombaton adatik: „Levél,“ magánjelenet 1 felvonásban. Irta: Gabányi Árpád. Előadja: Dömötör Ilonka k. a. Ezt követi: „Nők az alkotmányban.“ Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Tóth Kálmán. I. felv. Kortekedés kávé mellett. II. felv. Követválasztás. III. felv. Várjak a minisztereket. Személyek: Bánfalvi Bálint földbírtokos Hír Károly ur. Krisztina, neje Fischer Ilonka k. a. Ilka, leányuk Ettinger Irma k. a. Beresey Vilmos Berecz Dezső ur. Cseley, bírtokos Bódy György ur. Cseleyné Boskó Zsni k. a. Pítvarosné Boskó Eszti k. a. Borbócs, koresmáros Honig Zsigmond ur. Kántor, Pili József ur. János, huszár Márton Imre ur. Szelei id. Sulyok János ur. Báró Szlankaményi Komlósi Armin ur. Nép és vendégek. Történik: Az első felvonás Bánréten, a második és harmadik Pesten. Idő jelenkor. Helyárak: Kőrszék 80 kr. Zártszék 60 kr. Állóhely 40 kr. Karzat és gyermek-jegy 20 kr. — Jegyek június 29-től válthatók; a gyógyszerárban Sigmund Lajos urnál, továbbá Ettinger Mór, Adler Adolf és Scherk Rezső urak kereskedésében és az előadás estéjén 6 órától kezdve a színház helyiségében a pénztárnál. Kezdeté pont 8 1/2 órakor. Tekintve, hogy a két darab előadása hosszabb időt igényel, az előadás a kitűzött időben pontosan kezdetét vesze. Miután az állandó műkedvelői társulat által előadandó darabok tisztajövedelmének egy része jótékony célra fordítatik, kérjük a n. é. közönség pártolását. A műkedv. társ. igazgatósága.

Elvi határozatok iparügyekben. Az ipartörvény 25. §-ának kibővítésére vonatkozó f. é. 12,724. IX/a. sz. rendelet visszaható erővel bír-e? E kérdésben a földmivelés-, ipar-és keresk. miniszterium f. é. 24,573. IX/a. sz. a. a következő határozatot hozta: Az ipartörvény 25. §-ában foglalt lajstrom kibővítése tárgyában f. é. márc. 30-án 12,724 IX/a. sz. a. kelt rendelet visszaható erővel nem bír s az azoknak, akik az idézett körrendeletben megjelölt ipartelepek valamelyikén iparigazolvány alapján üzték iparukat, erre nézve nyert régebbi jogaival szemben csak a nevezett törvény 36. §-ában megjelölt esetekben és módon alkalmazható. Ha valamely iparos iparigazolványát elveszti, körzöndő és megsemmisítendő-e az, mint a munkakönyv, vagy pedig új iparigazolvány adható-e ki? E kérdésben a földmivelés-, ipar-és kereskedelmi miniszterium ez évi 21,061. IX/a. sz. a. következő határozatot hozta: A jogszertien szerzett iparjogosítványok s az iparjogosítvány tekintetében történt minden változás az ipartörvény 177. és 178. §-ai alapján vezetett iparlajstromba beiktatva és nyilvántartva lévén, az elveszett iparigazolványok és iparengedélyek körzése és a megsemmisítés kimondása nem szükséges; azonban az iparos kívánatára neki az ipar-lajstromból a rávonatkozó bejegyzés kivonatát, vagy az illető elsőfoku iparhatóságnál megőrzött eredeti iparigazolvány vagy iparengedély hiteles s kellő béléggel ellátott másolata kiadandó.

Vásárok a megyében július hóban: Baján 22-ikét megelőző vasárnap. — Bezdánban 16-án. — Ó-Beesén 5-ikét megelőző vasárnap. — Pivnicán 1-én. — Szent-Tamáson 26-án. — Topolyán 13—14-ikét megelőző vasárnap és hétfőn.

Irodalom.

Mulattató Zsebkönyvtár. Az előnyösen ismert szépirodalmi vállalat legújabb megjelent füzetét ismét három igen kedves kis könyvvel gyarapítják szépirodalmunkat. A 35—36-ik füzetek ugyanis Zschocke legkitűnőbb nagyobb elbeszélését, a Holt vendéget, közlik értejeljes fordításban; a 37—38-ik kettős füzetek pe-

dig Erdélyi Gyula négy eredeti vidám elbeszélését tartalmazza. A 39-ik füzetben igen ügyesen összeválogatott 150 adoma van a gyermek- és diákélet tarka világából összeböngészve Győrffy Lajos által, Vig diák e. alatt. A kis könyvek (kettős füzetek) ára egyenkint csak huszonegy krajcár, az utóbbi egyes füzeté pedig 12 kr. s így a Mulattató Zsábkönyvtár a legjutányosabb hazai füzetes szépirodalmi vállalatnak kell tartanunk. A jeles vállalatot elsőrangú szépirodalmi közreműködésével dr. Körösi László szerkeszti s a Buzárovits Gusztáv cég adja ki Esztergomban. Az eddigi füzetek immár egy egész kis könyvtárt képeznek szebbnél-szebb világirodalmi s hazai szépirodalmi művekből, melyeket mind becsülnék, mind páratlan jutányosságuknál fogva öszintén ajánlhatunk olvasóinknak.

Megjelent és beküldetett „Dramai Költemények.” — Zoárd színmű öt felvonásban. — Musztafa színmű öt felvonásban. — Saul király színmű öt felvonásban. — Rövidlátók vigjáték három felvonásban. Irta: Molnár Gyula. Ára 1 frt 50 kr. A szerző tulajdona. Kapható helyben Schön Adolf és Hecht Márkné könyvkereskedésében. Bővebb ismertetését legközelebb hozzuk.

A népiskolai értesítő.

Ezen kérdés nemcsak pädagogiai, de főleg társadalmi jelentőséggel is bír. Erdemes is vele ezen oldalról foglalkozni, mert nagy horderejű. Összekötő kapocs lehet család és iskola közt, buzdításul szolgálhat a tanítónak, politikai és a tanügyi hatóságoknak, az iskola igazgatásának megbecsülhetlen tényezője, beszámolóul szolgálhat a királyi és egyházmegyei tanfelügyelők számára. Ezen szempontokból vizsgáljuk meg a népiskolai értesítőt.

A mit az ember nem ismer, azt nem is szeretheti. Mi mindnyájan tudjuk, hogy a nép a népiskolától idegenkedik és hogy annak vezetője és képviselője, a tanító, nem éppen népszerű alak. A régiek nem sok hasznát vették az iskolának, tehát a priori a népiskola ellenségei voltak. Nem túlzás ez, hanem fájdalom való igaz. Hihetetlen, de úgy van. A földművelő nép és általában a falusi nép és annak féltudakos vezetői tele vannak gyűlölettel a néptanítóval szemben és a hol csak alkalom nyílik, érzetik is vele bosszúságukat. De legjobb esetben is indolensek. Vannak talán ezen sötét képnek kivételei, nagyon sajnós volna, ha nem lennének, de általában így van. Ezen népet lassan kell nevelni. Lassan tanítani kell megkedveltetni vele az iskolát, ezen, hazafiság, vallás-erkölcsi érzet, humanizmus és más számtalan erénynek hirtetőjét és alapkövét. Es ezen cél elérésére eddig mi történt?

Nem hatalmas eszköz lenne ezen cél megközelítésére egy népiskolai értesítő? Ertem egy jól és bizonyos tendenciával szerkesztett értesítő. Ott kell állania annak, mely tananyagot dolgozott fel a tanító egész éven át. Hadd lássa az a nép, hogy igenis a néptanító dolgozott, mert nagyon könnyűnek képzik a tanító munkáját. Azt mondják, igen ám, hisz nem is tudnak a szülők olvasni, hogy olvashatnak abból, a mit a nép elé tárni akarunk? Ezen állítás csak egy részben igaz, de a ki nem tud olvasni, felolvassanak előtte és mégis fogalmat szerezhet mindenki a néptanító egy éves gondteljes és fárasztó munkájáról. Ott találja a szülő szegényére vagy diésretére azon kérlelhetlen számat is: gyermeke hány félnapot mulasztott igazolatlanul az ó hanyagsága, indolenciája vagy éppen rosszakarata miatt. Nem hihetem el, hogy ez rá nézve hatással ne volna; önkénytelenül kell észbe jutni, hogy ő is gördít akadályokat a tanító munkájának sikere elé. Számtalanszor hallottam ezen panaszokat: a gyermekem már 3 éve jár iskolába és nem tud még semmit. Lássuk már most miből állott ilyen tanuló a panaszolt három éve. November vége beiratja a gyermeket az iskolába és március vége felé fogja ki. Ezen idő alatt disznót, lakodalom, zivataros idő, netalán betegség történik vagy sokszor önkényesen is elhúzza a szülő a gyermeket az iskolától. Ezt nevezi egy esztendőnek! Az értesítő, a hol ily szülő turpisságáról meg lehet győződni, hatalmasan el venné kedvét oly panaszokat hangoztatni.

A leghevesebb pädagogusok kedvence elve: „Kapaszkodnia kell hozni a családot a népiskolával”. Hát eddig ugyan mily tényezőkkel hoztuk össze kapcsolatba a családot a népiskolával? Nevezik meg nekem ezen tényezőket és én kész vagyok azokra gyakorlati szempontból felelni. Ezen elvből kifolyólag halhatatlan emlékü báró Eötvös József az iskolaszéket életbe léptette. Hogy elérte vele célját, az majd külön értekezésem tárgyát fogja képezni. Erős a meggyőződésem, hogy a népiskolai értesítő egy hatalmas kapcsolatot képezhet a szülő ház és az iskola között.

A jól szerkesztett népiskolai értesítő, melynek szerkesztéséről lesznek oly bátor szerény véleményemet jövőben elmondani, a tanítónak is buzdításul fog szolgálni azon tekintetben, hogy nemcsak minél több anyagot dolgozzon fel, hanem az érdeklődés növelésével azt minél jobban dolgozza is fel.

A tanítónak ez idő szerint semminemű rugója nincs. Ki és mi iparkodik a hivatali kedvét fokozni? Eleinte nagy adag idealizmussal lép be az iskolába, lassan az indolencia behatása alatt lelohád ezen nemes hűv és nap-számossá válik. Hisz úgy sem tudják mennyi fáradsága volt a lefolyt tanévben; mert az évi zárvizsgálat csak nagyon gyöngye zsüriemerték a tanító működésének megítélésére. Havam igenis kell azt nyilvánítani, hogy önzetesen rá hivatkozhat a tanító: „Ime ennyit és ezt dolgoztam”. Önzert, igen önzert az, a mit a tanítóban fokozni és nevelni kell. Sajnos azonban, hogy éppen minden körülmény sokszor összeesküszik a tanító önzertének megölésére. A tanító önzert nélkül pedig egy sajnalatra méltó pädagogus. Nem volna tehát a népiskolai értesítő hivatva a tanítót nemes szándékaiban meg erősíteni, őt buzdítani és tanítási kedvét fokozni? Emberek vagyunk és belső buzdításunkhoz is bizonyos külső jel kell, mert külső behatás által emelkedik a lélek.

Buzdításul szolgálhat a helyi politikai hatóságnak. Tudjuk, hogy a mint a törvény általános hadkötelezettséget, úgy általános tankötelezettséget rendel el. Nem kell említenem, hogy miképpen van végrehajtva az általános tankötelezettség. Arról szól évenként elegendően a miniszteri statisztika. A mi szeretett tanfelügyelőnk Argus-szemekkel ellenőrzi a községi elüljárókat, de sypihusi munká ez egy ember számára. Hogy az illető község elüljárósága miképpen tett ezen köteletségének eleget, arról

csakis egy értesítő van hivatva egész képet nyújtani. Erdemes és érdemes volna megtudni, a mi meggyékben és specialiter minden egyes községben, hány forint gyűlt össze ezen törvény meg tartásáért. Mily arányban áll ezen összeg az általános mulasztásokkal? Megint csak az iskolai értesítő adhatna nekünk feleletet. Multkor egy tanítóval jöttem össze, aki mint tény gyanánt felemlítte, hogy az osztályába járó 80 tanulója 5000 napot mulasztott. És többé-kevésbé, ha nem is oly borzasztó arányban, de mégis aránytalan nagy mulasztásokat mutathat ki az osztályok többsége. Egy tanító sem hallgatná el a tanügyi érdekében, mely érdek minden tanítónak melegen szíven fekszik, de saját érdekében is ily adatokat, melyeket senki sem néz meg, melyek azonban a tanfelügyelőnek nagy felvilágosításul szolgálnának. A tanfelügyelőnek annyi a teendője, hogy nem képes a munka e nagy halmazában az okot és okozatot kifürkészni már csak azért is, mert adatai nincsenek, a község specialis viszonyairól tájékozva nincs és amit a nagy fáradság után szerez, ez nem elegendő arra, hogy biztos cselekvési alapot képezzen. Mily másképpen és tisztán láthatná, ha egyforma, azaz egyféle elv szerint, szerkesztett értesítő kezében volna. Egyrészt világos átnézete lenne minden község iskolájáról, másrészt kézzelfogható alapja volna az adatok valódiságáról meggyőződni és a felismert hiányokat okait kutatni, azok orvoslását sürgetni, vagy kellő intézkedések által a hiányokat pótolni.

De végre is ez az iskola igazgatóságának megbecsülhetlen tényezője. Mi történik ma, midőn egyik osztálytanító a tanulókat a másiktól tanév elején átveszi? — ha ezt így lehetne nevezni. Ezen processus nagyon homályos módokat szert történik. Ahogy fent említém, a beiratás 2—3 hónapig is tart és vagy a tanuló maga eljön a felsőbb osztály tanítójához, és így mind-ezen egyes esetben az illető tanító vagy kis felvételi vizsgát kénytelen rögtönözni, vagy kénytelen elmenni kérdezni, csakugyan odavaló-e? Esetleg az alsóbb osztály tanítója maga elhozza, de azért az illető tanító soha nincsen tisztában az így bejött tanuló tehetségeivel, előmenetelével és képességével, hanem kénytelen várakozási helyzetet foglalni el, hogy ezeket kiismerhesse. Mindez másképpen lenne, ha az értesítő alapján indulhatnánk. Nem akarom állítani, hogy minden községben ez így történik, de általában véve mindentitt e tekintetben egy kis zavar van, melyet a tanítók a töröknel megszokott módon úgy vesznek, mint oly dolgot, melyen segíteni úgy sem lehet.

Előhozhatnák még számtalan esetet, mely előnyt hozna az ily értesítő az iskolára, családokra, hatóságokra stb. de nem folytatom; hisz a ki meggyőződni akar, a felhozott indokokból józan és érett megfontolás után meggyőződhethet ezekről. Rosszakaratot vagy pedig indolenciát kapacitálni akarni, ez hiábavaló dolog lenne.

Igen ám, én írok az értesítőkről, hisz városban pl. Zomborban, Baján, Szabadkán vagy Zentán stb. talán kiadnak valami értesítő-félt, de azok a megfelelő célnak nem nagyon felelnek meg; mert ott a tanuló névjegyzékén kívül, aligha fogsz találni valami oly adatot, mely képes az iskola bel- és küléletéről, annak szelleméről fogalmat nyújtani. De azon számtalan nagyközségek mint pl. Almás, Petrovostelló, Bajmok, Topolya, Gara, Katymár, Madaras stb. stb., a melyek 4, 5, 6 és 8 tanítóval bírnak, azokról hallgat a krónika, azok more patrio meg vannak „a hogy régen volt” és azokról nem tud senki semmit. A tanügyi tekintetben ugye el vagyunk szigetelve egymástól, mintha Amerikában volnánk, pedig mindössze egy néhány kilométernyi távolság választ el minket egymástól.

Szeretném bizonyítani tehát, hogy a népiskolai értesítő pädagogiai szempontok mellett, par excellence közérdekű társadalmi kérdés is. Szeretném a felsőbb hatóságok ezen bárhogy csekélynek látszó, de következményeiben kiszámíthatatlan előnyű tényezőre kegyes figyelművel felhívni, mert a népiskolai értesítő kiadása, ha ez a községtől, mint a népiskolák fentartójától, tétetik függővé, 50 esztendő múlva is pium desiderium marad. De bizonyosan azon ellenvetéssel kell megküzdennem, hogy oly értesítő nyomtatási költségbe kerül és ezen száik pénzügyi viszonyokban a pénzzel gazdálkodni kell. Elismerem, hogy pénzbe kerül, de a financialis szempont éppen nem lehet itt irányadó. A mi községeink hoztak a tanügynek ugyan áldozatot, de még sem oly arányban, amint ezt az ügy érdeke megkíváná.

Részletezzük csak egy kissé, miben áll a mi nagyközségeink általában véve tanügyi kiadása? Fizetik a tanítókat, de nem a tanulógyermek arányához képest. Van azért akármely tanítónak 100, sőt 200 tanulója is a törvény-szabta létszám helyett. No de mindegy, fizetik a tanerőket, vesznek a tanév elején egy néhány krajcárért krétát és szivacsot néha, ha a régi taneszköz teljesen, de egészen teljesen használatlaná válik, egy újat szereznek be és egyszer egy esztendőben kitarozozzák az épületet és vége a tanügyi körül végzett áldozatoknak. Már most kérem hasonlítsuk össze a főváros tanügyét egy bácskai községünkkel, amely például 7000 lakossal bír. Mily arányban áll a főváros tanügye az illető község tanügyével. Ugy kérem, mint 400:42-hez. Tehát a 20—40 frt, a mibe a népiskolai értesítő kiadása kerül, talán 0.5%-tel növelné a fentebbi arányt és ez nem lehet irányadó. Ha még tekintetbe vesszük, hogy nyomdászati iparunkat is hathatósan előmozdítjuk, akkor ezen csekély összeg semmi arányban nem áll azon kiszámíthatatlan hasznok mellett.

Sokszor van alkalmam mint járási faskolafelügyelő a községek vezetőivel, a jegyzőkkel ezen derék testület tagjaival érintkezni. Egy ily alkalommal szóba került is ezen eszme és az én abbéli aggodalmam, hogy miképpen viselné magát a község esetleg akkor, ha sikerülne az illető hatóságokat meggyőződtetni arról, hogy ezen eszme kivétele szükséges és a civilizáció hatalmas tényezője leendő és ennek alapján elrendelné az értesítő kiadását. Szórol-szóra kaptam ezen feleletet: A községi pénztár annyi terhet visel szívesen a megye és haza boldogítására, hogy ennyi pozitív erkölcsi haszonnal járó kiadást is édes örömeteljesítene. Elég a helyzet illusztrálására oly nyilatkozat, amely illetékes körökből jön. A fő csak az eszmét a megyei hatósággal megkedveltetni és ha talán ezen eszme kivétele nem időszerű, de el fog jönni az idő, hogy ezen eszme diadalra jut és legalább az utókor, a melynek sikerül ezt kivívnia, minket nem okolhat indolenciáért, hogy mi nem kerestünk utat és módot a nép felvilágosítására és a tanügyi felvirágoztatására szükséges eszközökkel tisztában nem voltunk.

Hát van még a népiskolai értesítő szerkesztés módjáról értekezni, hogy ez minden oldalról a célnak megfelelően.

Miklósi Pál,
k. polg. isk. tanár.

Minden este...

Minden este eljárók a tanyára,
Ottan serdül az én szívem rózsája;
Ez a rózsza hejh! a legszebb
Ezen a szép világon.
Ezt a rózsát, zsenge rózsát
Leszakasztom a nyáron!

Oh! ne süsd le szempilláid Annicám!
Mosolygó szép szemekkel nézz reám;
Mert nem vagyok mint a pille
Olyan csalfa, csapodár,
Ki rózsáról más rózsára
Csókot, mézet lopni jár.

Szép Annicám! ülj ide az üzembe,
Hadd tartalak csókolva és üelve;
Hadd susogjon boldogságot
Minden, minden felőlünk,
Isten is úgy akarja, hogy
Egy pár legyen belőlünk!

Szabadka Gyula.

Naptár.

Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
1 Pént.	Teob., Sim.	Tibolt	19 Judás ap.
2 Szom.	Sarlós B. A.	Sarlós B. A.	20 Method.
3 Vas.	B 5 Eul., S.	B 4 Kornél	21 D 4 Julian
4 Hétfő	Udalrik	Udalrik	22 Eusebins
5 Kedd	Cirill	Sarolta	23 Agrippin.

Felölös szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Árlejtés.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága által ezennel közhírré tétetik, miszerint az egyleti szertárnak kiépítése végett 1887. évi július hó 17-én délelőtt 11 órakor nyílt árlejtést tart, melyhez a vállalkozni szándékozók azzal hivatnak meg, miszerint a részletes tervek és költségvetés f. hó 5-étől július hó 17-ig az a zombori önkéntes tűzoltó-egylet irtanyáján betekinthezők.

Zombor, 1887. évi június hó 30 án.

A parancsnokság.

7815. sz.

tkvi 1886.

Árverési hirdetmény.

Heinecz Kálmán zombori lakos végrehajtható Alparacz Mladen és neje született Relics Kata zombori lakos végrehajtható szenedettek elleni végrehajtható ügyében ennek folytán a kérelem következtében a végrehajtható árverés 140 frt tőkékövetelés és ennek 1883. évi május hó 19-ik napjától járó 6% kamatai, 18 frt 75 kr perbeli, 14 frt 30 kr végrehajtható már megállapított, valamint jelenlegi 24 frt és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. § a alapján és a 146. § értelmében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 2519 számú tjkvben alperes Alparacz Mladen nevével álló A. 1. sor 8403—8409 hr. sz. kunyhó és 2 hold 863³/₁₀₀ □ öl szántóra 549 frt és 2. sor 8672—8675. hr. 605. ö. i. számú ház és 1378⁶/₁₀₀ □ öl szőlőre 316 frtban ezennel külön-külön megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverés megtartására 1887. évi július hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája ezen kir. telekkönyvi hatóságnál a kiküldött hivatalos helyiségében tétetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 54 frt 90 kr és 31 60 kr kézpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rüdelet 8. § ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi január hó 20-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

